

Voljč Božidar, 2010: *Starosti prijazna Ljubljana*

Izsledki raziskave 2008–2009. Ljubljana, Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, 104 str.

Dostopno tudi na: www.inst-anton-trstenjaka.si/izdelki/78.pdf

"Ko se pripeljem z avtobusom, imam na poti proti domu klopco, se usedem nanjo, se malo odpočijem, potem grem pa počasi proti domu. Dolgo sem čakal, da sem dobil to klopco."

(str. 75)

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) opredeljuje *starosti prijazno mesto* kot vključujoče in dostopno urbano okolje, ki spodbuja aktivno staranje. Ukrepi v smeri starosti prijaznega mesta so, po mnenju WHO, eden najbolj učinkovitih političnih odgovorov na demografsko staranje. V letu 2008 je prvič v zgodovini večina svetovnega prebivalstva živela v mestih, do leta 2030 pa naj bi približno 3 od 5 ljudi živelo v urbanem okolju. Velika mesta, zlasti prestolnice, premorejo tako gospodarske kot socialne vire za izvedbo nujnih sprememb, s katerimi bi postala bolj starosti prijazna, hkrati pa so lahko pri tem vodilni zgled za manjše skupnosti oziroma podeželje (več podrobnosti na spletni strani WHO *Age-Friendly Environments Programme*).

V letu 2010 je WHO po uspešni izvedbi projekta *Starosti prijazna mesta* (2007) začela z oblikovanjem *Globalne mreže starosti prijaznih mest*. Državam članicam, katerih mesta se želijo pridružiti omenjenemu

projektu, WHO priporoča, naj se najprej povežejo v nacionalne mreže starosti prijaznih mest, te pa nadalje v meddržavne mreže. V *slovensko mrežo starosti prijaznih mest* se lahko vključi katerokoli slovensko mesto, ki je pripravljeno izpolnjevati pogoje sodelovanja, ki jih predpisuje WHO. Trenutno so poleg Ljubljane vanjo vključeni še Maribor, Celje, Velenje in Ruše. Koordinator slovenske mreže je Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje (IAT) v sodelovanju s predstavniki vključenih mest (starostniki, župani) in WHO.

Projekt *Starosti prijazna Ljubljana* IAT izvaja skupaj z Mestno občino Ljubljana po kvalitativni metodologiji WHO (Vancouvrski protokol, 2007) z dodatno možnostjo, da lahko starejši meščani vseskozi spremljajo življenje mesta ter svoje predloge in opažanja posredujejo županu oziroma občinskim službam na dnevih odprtih vrat in posvetih. Izboljšave naj bi olajšale življenje vseh meščanov in vseh generacij, zato je *Starosti prijazna Ljubljana* pravzaprav medgeneracijski program. Po podatkih Statističnega urada RS iz leta 2009 v Ljubljani biva 49.132 oseb (14,4 %), starih od 60 do 74 let, ter 25.794 oseb (7,6 %), starih 75 let ali več.

V raziskavi so s svojimi stališči sodelovali udeleženci naslednjih skupin: meščani do 75 let, meščani do 75 let (premožnejši), meščani nad 75 let, meščani nad 75 let (premožnejši), negovalci, izvajalci storitev v neprofitnem sektorju, izvajalci storitev v javnem sektorju in komercialni izvajalci storitev.

Izsledki raziskave *Starosti prijazna Ljubljana* so v knjigi predstavljeni po

metodologiji WHO, ki opredeljuje življenje v mestih z osmimi, med seboj tesno prepletenimi področji: stavbne in izvenstavbne površine (zelene površine, klopi na prostem, pločniki, prehodi za pešce, nakupovalni velecetri, javni toaletni prostori, mestna tržnica), prevoz (mestni avtobus, postajališča, spremembe prometnega režima, prevoz s taksijem, parkirišča), bivališča (individualna, dnevni centri, domovi za starejše, "družine" starejših), družabno življenje, spoštovanje in vključevanje v družbo, družbeno angažiranje in zaposlitev, komuniciranje in informiranje ter storitve skupnosti in zdravstvenih služb.

Knjiga je zagotovo priročen vir tudi za geografe, saj razpolaga s številnimi zamislimi za raziskovanje in izdelavo aplikativnih rešitev problematike dostopnosti urbanega okolja za starejše ter aktivno vključevanje omenjenih tem v osnovnošolsko in srednješolsko geografijo preko teoretičnega dela in seminarskih nalog.

Tatjana Vokić Vojkovič